

Capita Selecta – nr. 4

Patrascentie–patrescense–patrescentie

De transitie van niet-vader naar vader-zijn en de ontwikkeling van vaderschap in de meest diepe en brede zin.

Over: vaders, vaderrol, vaderparticipatie, vader-identiteit, vaderemancipatie, vaderbetrokkenheid, vaderfactor e.d.

Een bundeling van eerdere artikelen over patrascentie ¹, zoals die verschenen zijn in het online magazine van Vaderschapskennis -> vindplaats:

www.bobderaadt.nl/vaderschapskennis.php -

(samenstelling op 29-12-2025)

© Bob de Raadt,

*Contextueel hulpverlener – boekenrecensent – ambassadeur Kenniswerkplaats
Pedagogische Basis – auteur Vaderschapskennis:*

www.bobderaadt.nl/vaderschapskennis.php - vadercoach - pensionado

(voorheen medisch maatschappelijk werker Erasmus MC Sophia Rotterdam & gastdocent Erasmus MC Academie, Rotterdam).

---

¹ Zie publicatie over patrascentie in Vakblad Sociaal Werk, juni 2025: Vaderschap: een opdracht voor het sociaal werk. Vindplaats op: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Betrokken_vaderschap_een_opdracht_vo_or_het_sociaal_werk.pdf

Capita Selecta: Patrascentie (webbook

deel 4): (periode: juli – dec. 2025):

Inhoudsopgave:

1. Patrascentie of patrescense: Uit: Vaderschapskennis, juli 2025, pag. 11. Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_42.pdf (pag. 3).
2. Vaderschapskennis, nr. 43 - Augustus 2025, 4^e jaargang, nr. 8, pag. 14-16. **Patrascentie of patrescense.** Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_43.pdf (pag. 4).
3. Uit: Vaderschapskennis, september 2025 > Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_44.pdf – pag. 6).
4. **De vaderloze maatschappij (artikel, verkenning).** Artikel uit Vaderschapskennis, okt. 2025; vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_45.pdf (pag. 7).
5. Patrascentie -> Uit: *Vaderschapskennis, nov. 2025, nr. 46, 4^e jaargang, pagina: 11.* Zie op: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_46.pdf (pag. 16)
6. Patrascentie, uit: *Vaderschapskennis, dec. 2025 – pag. 7.* Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_47.pdf (pag. 16).

1. Uit: Vaderschapskennis, juli 2025, pag. 11.

Patrascentie of patrescence: de transitie naar vaderschap en de ontwikkeling van vaderschapsparticipatie en de vaderrol (betrokken vaders en toegewijd vaderschap, 'daddycation'):

- *Welke bronnen helpen vaders om hun veerkracht te behouden tijdens de transitie naar het vaderschap?* Door: [Georgios Soultanopoulos](#) (09-07-2025, bericht op LinkedIn) De transitie naar het vaderschap is een intens proces, gekenmerkt door slaapgebrek, emotionele veranderingen, rolverschuivingen en hernieuwde partnerdynamiek. Toch vonden we dat vaders actief op zoek gaan naar manieren om hun evenwicht te hervinden. Veerkracht blijkt hierbij geen vaststaande eigenschap, maar een dynamisch proces.

🔗 Onze analyse bracht drie typen veerkrachtbronnen aan het licht:

1. Interne veerkracht – zoals zelfreflectie, lichamelijke activiteit en zingeving.
2. Externe veerkracht – waaronder steun van partner, sociale contacten en liefdevolle interactie met het kind.
3. De reis door zwangerschap, bevalling en postpartum – met aandacht voor de rol van geboortezorg, informatievoorziening en vaderschapsverlof.

💡 Deze bevindingen onderstrepen het belang van:

- ✓ betrokkenheid van vaders bij de geboortezorg
- ✓ toegankelijke en relevante informatie specifiek voor vaders
- ✓ en structurele steun, bijvoorbeeld via vaderschapsverlof

Artikel:

www.sciencedirect.com/science/article/pii/S019074092500324X?via%3Dihub

> Adapting to fatherhood: A qualitative study into resilience resources, door Georgios Soultanopoulos e.a.

> Abstract - Aims/background

From pregnancy onwards, the transition to fatherhood is a challenging major life event. An imbalance between personal stressors and protective factors is associated with paternal mental health problems. Resilience can protect against developing such problems and support this transition. Resilience resources are multidimensional at intra-individual, interpersonal and, societal levels. We know little about the resilience resources of first-time fathers. This study aimed to explore which factors fathers experience as resilience resources potentially mitigating the influence of stressors during the transition to fatherhood.

Conclusion

This study provides insight into the resilience resources of first-time fathers during the transition to fatherhood. The results revealed multidimensional resilience resources, spanning from (bio)psychosocial

factors to interpersonal dynamics (e.g., father-child interactions), and socio-ecological resources (e.g., maternity care). Our study emphasizes the need to optimize antenatal care information and guidance to better facilitate transitioning to fatherhood and regaining paternal balance. >
https://lnkd.in/eEhmdQ_h

2.

Uit: Vaderschapskennis, nr. 43 - Augustus 2025, 4^e jaargang, nr. 8, pag. 14-16. Patrascentie of patrescence:

- Patrascentie: capita selecta van artikelen m.b.t. patrascentie, die eerder verschenen zijn in *Vaderschapskennis*. Vindplaats:
  1. www.bobderaadt.nl/documents/patrascentie/Capita_Selecta_1.pdf -> capita selecta uit *Vaderschapskennis*, edities okt. t/m dec. 2023.
  2. www.bobderaadt.nl/documents/patrascentie/Capita_Selecta_2.pdf -> uit : *Vaderschapskennis*, edities jan. t/m dec. 2024.

- De band tussen vaders en hun kinderen is uniek en waardevol. Door actief deel te nemen aan de opvoeding, het tonen van genegenheid, steun en betrokkenheid, kunt u een sterke band opbouwen die een leven lang meegaat. Het is belangrijk om te investeren in deze relatie en momenten van quality time te koesteren, aangezien dit van onschatbare waarde is voor de ontwikkeling en het welzijn van uw kinderen.

Als vader zijn er enkele praktische tips die u kunnen helpen om uw rol zo effectief mogelijk te vervullen. Hier zijn enkele suggesties om u op weg te helpen:

- Wees betrokken bij het dagelijks leven van uw kinderen, zoals school, hobby's en vriendschappen
- Toon genegenheid en steun door knuffels, gesprekken en aanmoediging
- Luister naar uw kinderen en toon interesse in hun gedachten, gevoelens en ervaringen
- Streef naar een gezonde balans tussen werk, gezin en persoonlijke tijd
- Neem de tijd om quality time door te brengen met uw kinderen en creëer blijvende herinneringen

Bron: <https://aanstaandevaders.nl/de-rol-van-vader-een-belangrijke-taak/>

- **N.a.v. de Column van Pim Cornelussen (1989): *Vaderschap: de grote blinde vlek*; in: *Nederlands Dagblad*, bijlage *Gulliver*, vrijdag 22 augustus 2025; pag. 6.**
 N.a.v. het boek 'Moederteit', geschreven door Lucy Jones en vertaald met de term 'matrescentie': het proces van moeder worden. Zijn vriendin leest tijdens de zwangerschap een groeiende stapel 'moederboeken' en Pim vindt '0' boeken over vaderschap. Ook ontdekt hij dat er nauwelijks geschreven is over de transitie naar vaderschap, de ontwikkeling van betrokken vaderschap en een toegewijde vaderrol. "Dus: waarom wel een woord voor de moeder-worden-periode, maar niet voor vaders? Komt dat omdat we (vaders) minder kwetsbaar zijn? Omdat we hormonaal niet veranderen (de wetenschap zegt van wel)? Omdat we niet over gevoelens praten? Is het cultureel? Of is er iets anders aan de hand? ..."
"Maar misschien moeten we eerst beginnen met een woord voor de overgang naar het vaderschap. Want zolang die naam ontbreekt, blijft ook het verhaal ongeschreven".
- ➔ Ingezonden stuk aan de redactie van het Nederlands Dagblad, op 22-08-2025, om 21.08 uur.
 N.a.v. de **Column van Pim Cornelussen (1989): *Vaderschap: de grote blinde vlek*; in: *Nederlands Dagblad*, bijlage *Gulliver*, vrijdag 22 augustus 2025; pag. 6.**

'Patrascentie' of
 'patrescense'

"Maar misschien moeten we eerst beginnen met een woord voor de overgang naar het vaderschap. Want zolang die naam ontbreekt, blijft ook het verhaal ongeschreven". Met deze opmerking sluit Pim Cornelussen zijn confronterende column af. Uit eigen ervaring heeft hij ontdekt, dat er wel een enorme stapel moederboeken over zwangerschap en moeder-worden ('moederteit' of 'matrescentie') te vinden is, maar dat zijn bibliotheek over 'vaderboeken' leeg bleef. '0,0' resultaat. Hoe kan dat, vraagt hij zich terecht af. Hij noemt een tweetal, oudere boeken, die hem niet erg aanspreken. Pim, ik kan je melden, dat er al enige maanden een woord bestaat voor de transitie naar vaderschap en het ontwikkelen van toegewijd vaderschap: 'patrascentie' of 'patrescense'. Deze term is afgeleid van het woord 'matrescentie'. Ik schrijf daarover in het *Vakblad Vaderschapskennis*, een online magazine dat te vinden is op website www.bobderaadt.nl/vaderschapskennis.php om deze term nadere invulling te geven, samen met andere vaders.

Bibliotheek vaderboeken

Het is zeker waar dat het een zoektocht is naar relevante boeken over vaderschap, over patrascentie: over de transitie naar vader-zijn en het ontwikkelen van de vaderrol. Gelukkig zijn er in de afgelopen 5 jaren best een forse stapel 'vaderboeken' verschenen. Ik denk aan titels als: *Vadervuur*, *Vader op komst*, *De Thuisblijfvader*, *Dubbel gevoel*, *Je eerste 1000 vaderdagen*, *Kickstart je vaderschap*, *Papa is een beetje moe*, *Plotseling papa*, *Vaderschapskennis* e.a. Zie boekrecensies in *Vaderschapskennis*. Gelukkig is deze lijst goed aan te vullen: *Daddycation*, *de Position Paper: Vader als volwaardige ouder*, e.a. Terecht stelt Cornelussen dat de transitie naar

vaderschap (patrascentie) "vraagt om filosofische, ethische, (en/) of spirituele antwoorden". Ik wil daaraan toevoegen: toegespitste aandacht voor - aanstaande - vaders in de geboortezorg, in het sociaal werk (wijkteams, Daddy's Place, vadercafe's; zie artikel in Vakblad Sociaal Werk, juninummer, over vaderbetrokkenheid), in CAO's wat betreft geboorteverlofregelingen en in kerkelijke kring.

Grote blinde vlek

Vaderschap is inderdaad de grote blinde vlek. En dat merken (aanstaande) vaders, uitzonderingen daargelaten. En dat terwijl veel vaders zich inspinnen om hun vrouw te steunen, om huishoudelijke taken te doen, om de andere kinderen naar school te brengen, om aan gesprekken met artsen en verpleegkundigen mee te doen. Inzet van vaders die vaak niet gezien wordt. Hoe kan dat verbeteren in bijv. de preconceptionele zorg, tijdens de kraamzorg, tijdens een postpartum depressie bij de vader of tijdens een periode van langdurige emotionele stress, bijvoorbeeld tijdens of na een IC-opname van het kind. Cornelussen stelt diverse vragen in zijn column. Die zijn de moeite waard om te (gaan) beantwoorden. Bij deze nodig ik je uit om aan het vadercollectief mee te doen.

Transitie naar vaderschap.

De term 'patrascentie' bestaat dus inmiddels en verdient het om nader beschreven en bestudeerd te worden, bijvoorbeeld vanuit de patracentrische psychologie en het sociaal werk. Vaderschap staat ook centraal als themadossier bij Kenniswerkplaats Pedagogische Basis. Ook verdient het aanbeveling om studie te maken van recente 'vaderboeken', die specifieke vaderthema's bespreken, als 'te-vroeg-vaderschap', 'vader-inclusief werken', 'vaderverstoting', vaderparticipatie en -emancipatie. Vaderschap is maatschappelijk relevant en de focus op vaderparticipatie komt de huidige maatschappij ten goede.

De column van Pim Cornelussen verdient een vervolg en daartoe is deze ingezonden reactie een uitnodiging.

Bob de Raadt, auteur Vaderschapskennis, vadercoach, eigenaar www.bobderaadt.nl/vaderschap.php, #patrascentie #patrescense

3. Uit: Vaderschapskennis, september 2025 >

Vindplaats:

www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_44.pdf

Thema: Patrascentie: artikelen:

* Pim Cornelussen (2025) *Vaderschap: de grote blinde vlek* (opinieartikel) – in: ND 22-08-2025 (pag. 8).²

* Bob de Raadt (2025) *Er zijn wel degelijk boeken over vaderschap, en toch is er meer aandacht voor nodig*; in: *Nederlands Dagblad*, 30-08-2025³, pag. 20 - (ingezonden opiniestuk) – pag. 10).

4. De vaderloze maatschappij.

Artikel uit: Vaderschapskennis – okt. 2025, nr. 45, pag. 2-10.

Vindplaats:

www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap_skennis/Fathers4Fathers_bericht_45.pdf

Vaderloze maatschappij:

Michiel van Hout⁴ schreef een filmrecensie over het thema ‘Waar zijn de vaders?’, over de vaderloze maatschappij n.a.v. de films van filmmaker Paul Thomas Anderson. Hij laat het zien in zijn films: een vaderloze samenleving maakt veel slachtoffers. Goede vaders zijn de ruggengraat van een gezonde samenleving, maar wat gebeurt er als dat fundament wegvalt? Voor insiders is dit thema een bekend onderwerp, aangekaart door Alexander Mitscherlich (sociaal psycholoog), Frank Koerselman (psychiater), Joost Zwagerman, Stephen Poulter en dr. F.O. van Genneep. De maatschappij worstelt nog steeds met dit probleem: individueel, relationeel, psychisch-emotioneel, psychosociaal, spiritueel, financieel-juridisch-economisch en cultureel. Vaders zijn nog vaak een ondergeschoven kindje in onze maatschappij en het blijkt moeilijk om hun positie te emanciperen, te versterken en om duidelijker voor het voetlicht te brengen.

---

² Vindplaats:

www.bobderaadt.nl/documents/patrascentie/Pim_Cornelussen_Vaderschap_de_grote_blinde_vlek.pdf

³ Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/patrascentie/Boeken_over_vaderschap_artikel_ND_30-08-2025_versie_2.pdf

⁴ Michiel van Hout (2025) *Waar zijn de vaders? Deze films zijn spiegels*; in: *Nederlands Dagblad* – bijlage Gulliver, pag. 9, 19 sept. 2025 -> Goede vaders zijn de ruggengraat van een gezonde samenleving, maar wat gebeurt er als dat fundament wegvalt? Filmmaker Paul Thomas Anderson laat het zien in zijn films: een vaderloze samenleving maakt veel slachtoffers. Vindplaats: www.nd.nl/cultuur/films/1285395/waar-zijn-de-vaders-wat-missen-we-als-ze-er-niet-zijn-het-wor > **Waar zijn de vaders? Wat missen we als ze er niet zijn? Het wordt zichtbaar in de films van Anderson (recensie).**

De vaderloze maatschappij is een schadelijke en zorgwekkende ontwikkeling. Kinderen die opgroeien zonder de bescherming van hun vader, zonder de erkenning en waardering van hun vader. Kinderen die geen klankbord hebben aan hun vader, geen inspiratie, zonder referentiekader aan hun vader, zonder positieve, bemoedigende herinneringen. Dan ontbreekt er een affectieve connectie, een opbouw/groei in zelfvertrouwen en een persoonlijkheidsontwikkeling. Dan is er grote kans op een gebrek aan zelfvertrouwen, op het zoeken naar addicties (vormen van verslaving en (zelf)destructie; vormen van een negatieve, kunstmatige, onzuivere zelfidentiteit) en zo mogelijk crimineel gedrag. Natuurlijk kan een aanwezige vader ook voor ontsporing zorgen; laat ik dat erbij zeggen. Maar een betrokken, toegewijde vader inspireert het kind en geeft hem/haar zelfvertrouwen, leiding en gezonde grenzen. Kent zijn kind, heeft oogcontact en besteedt tijd aan zijn kind(eren). Hij is aanwezig, beschikbaar, waardierend, creatief-sportief en bevestigt zijn kind. Hij is een rots in de branding.

De films van Anderson laten echter een ander beeld zien en zijn een waarschuwing voor de huidige maatschappij. Een kritisch geluid, dat vraagt om een andere vaderrol en een betere betekenisgeving aan het vaderschap.

De geboortezorg richt zich nog vaak op de moeders en heeft daardoor z'n eigen dynamiek, zienswijze en invloed. Vaders zijn nog te vaak onzichtbaar, passief, niet in te schakelen, afwezig, afhoudend, onzeker, niet mondig genoeg en vaak niet overtuigd van de belangrijke (vader)rol die zij hebben.

*D.w.z.: deze overtuiging -> dat zij het besef hebben en het inzicht verkregen hebben, dat hun vaderrol – vanaf de conceptie – existentieel van belang is; noem het: 'het besef van verantwoordelijk-zijn'⁵. Een existentieel ZIJN (status: to be, being), op basis van het DNA, onvoorwaardelijk (agapè-liefde), onmiskenbaar, onuitwisbaar, voor het hele leven, de bloedband, onverbreekelijk, gevend, dynamisch, hartsverbondenheid, zielsverbondenheid, DNA-verbondenheid. Je **bent** vader en je ontwikkelt jouw vaderrol!*

Die – eerder gemelde - afwezige houding is soms ook terug te zien in de preconceptiezorg, ook al probeert men positief vaders bij de gesprekken te betrekken^{6, 7, 8}. Tijdens de zwangerschap gebeurt het ook nogal eens dat alleen

---

⁵ Een term, die afkomstig is uit de 'methodische ouderbegeleiding' (ontwerp: dr. Alice van der Pas).

⁶ Bron: Steegers, Eric A.P., Annemarie Mulders, Yves Jacquemyn & Anjo Geluk (2023) *Gezond zwanger worden - Handboek preconceptiezorg* – Antwerpen/Apeldoorn: Uitg. Garant.

⁷ Zie het artikel in *Vaderschapskennis* : 'Aspecten in de fertiliteitszorg - preconceptiezorg (in de context van vaders en vaderschap(sontwikkeling) – (prétekst), pag. 9-17. Vindplaats:

www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_23.pdf

⁸ Bob de Raadt (2023) Lemma's/bijdragen over vaderschap en vaderschapsaspecten/-perspectieven in de preconceptiezorg; in: *Gezond zwanger worden - Handboek preconceptiezorg* – auteurs: Eric A.P. Steegers, Annemarie Mulders, Yves Jacquemyn & Anjo Geluk; op pag's. 6 (citaat), 12 (auteursinformatie), 70 (psycho-educatie), 124-125 (de biologische vader), 136 (vaderemancipatie), 156-157 (wens-vaders), 170-171 (kinderloosheid), 373 (vadersupport), 409 (www.bobderaadt.nl/vaderschap.php), 413 (dankwoord), 431 (register, term vaderschap).

de zwangere vrouw naar het spreekuur komt, omdat de man aan het werk is of ‘moet’ werken. Niet elke werkgever is bereid om de werknemer verlof te geven voor een geboortezorgafspraken. Ook daardoor kunnen vaders op afstand staan of komen te staan. Op afstand gezet of in hun beleving naar de achtergrond gedrongen.

- Wie vindt hun betrokkenheid belangrijk?
- Wie bevestigt en erkent hen in hun belangrijke vaderrol?
- Wie bevestigt hen in de urgentie van hun aanwezigheid, kennis & kunde en in hun vaderparticipatie?
- Wie steunt hen in de zoektocht naar hun vaderpresentie, de versterking van hun vaderrol, van hun actieve vaderbetrokkenheid?
- Wie geeft hen psycho-educatie m.b.t. de preconceptie, de zwangerschap, de impact van de bevalling, postpartumstress, gezamenlijk ouderschap en eigen, persoonlijk vaderschap?
- Wie reikt hen adequate informatie(bronnen) aan? > zoals: *Aanpakken voor vaders*⁹ – *Welcome to Mankind*¹⁰
- Bij wie kunnen zij hun vragen stellen of hun onzekerheid laten zien?
- Is de officiële, professionele eerstelijns- en geboortezorg daarop ingericht, ingesteld en toegerust? Bij de huisarts of POH-er? Bij de eerstelijnsverloskundige? Bij de kraamzorg, Voorzorg, Centring Parenting, tijdens een Prenataal huisbezoek¹¹ of in de academische geboortezorg? Hoe kunnen in de reguliere geboortezorg vaders beter tot hun recht komen?
- Hoe kunnen ouders groeien in het ‘samen-ouder-zijn’? De balans vinden in hun gezamenlijk ouderschap; moeder en vader samen! Gelijkwaardig en met gebruikmaking van een ieders eigenheid!

Maar er is daarnaast scheefgroei bij het opnemen van geboorteverlof door vaders¹² en er zijn belemmerende factoren. Barbara Braak heeft daar een overzicht van gemaakt.

Vaders en geboorteverlof

Recent vond ik op LinkedIn de volgende informatie, door Barbara Braak gemeld, vanwege de constatering: **‘Waarom nemen veel vaders geen aanvullend partnerverlof op?’** (bron: LI, 09-10-2025; Barbara Braak) -> Volgens de Monitor Arbeid, Zorg en Kinderopvang 2023 (CBS)¹³ neemt bijna

---

⁹ www.vadercursus.nl

¹⁰ www.welcometomankind.nl

¹¹ www.ncj.nl/onderwerp/prenataal-huisbezoek/ > voor: ‘de zwangere en/of hun gezin’ > NB ‘de vader’ wordt niet specifiek genoemd; hij gaat op de grote hoop van andere gezinsleden. Het is echter een goede benadering moederschap en vaderschap expliciet te benoemen en qua eigenheid te specificeren (eigen kwaliteiten, hoedanigheden, biologische verschillen/aspecten, omstandigheden, seksspecifiek onderscheid man-zijn/vrouw-zijn; mannelijk/vrouwelijk)

¹² Zie recente publicatie van de Ouderschapsbox > - www.ouderschapsbox.nl

¹³ Vindplaats: www.cbs.nl/nl-nl/longread/aanvullende-statistische-diensten/2024/monitor-arbeid-zorg-en-kinderopvang-2023 -> In deze rapportage wordt verslag gedaan van de resultaten van de Monitor Arbeid, Zorg en Kinderopvang 2023. De Monitor Arbeid, Zorg en Kinderopvang wordt eens in de twee jaar uitgevoerd op verzoek van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). De informatie wordt verzameld

90% van de vaders geboorteverlof op (1 week 100% doorbetaald). Maar slechts een klein deel maakt gebruik van het aanvullend partnerverlof (max. 5 weken, 70% loon).

Uit het recente rapport "Niet-gebruik aanvullend geboorteverlof" (SZW, 2024)¹⁴ en onderzoek vanuit het **Radboud University** "Actief vaderschap onder druk (2025)"¹⁵ blijkt waarom:

☞ Financiële redenen: niet elk gezin kan die 30% verschil in salaris voor 5 weken missen.

☞ Werkdruk: vaders voelen zich soms onmisbaar op hun werk of krijgen geen steun van hun werkgever.

☞ Cultuur: er heerst nog steeds het idee dat verlof “voor moeders” is en dat wordt door sommige werkgevers/leidinggevende ook zo “verkocht”

Met als gevolg dat de verdeling van zorg en werk ongelijk zijn. Tussen man en vrouw, maar ook tussen gezinnen.

Bij **VerlofHub**¹⁶ hoor ik (Barbara Braak) dit terug: **“Vaders willen wél, maar kunnen vaak niet. Moeders willen óók dat hun partner meer thuis is, maar zien het gezinsbudget als harde realiteit”**.

Verlofregelingen zouden toch toegankelijk moeten zijn voor ieder gezin? Ik weet dat er bedrijven zijn die de 70% aanvullen tot 80%, 90% en soms zelfs 100%.

"Actief vaderschap onder druk (2025)" constateert de volgende bevindingen: In Nederland nemen vaders gemiddeld ongeveer een derde van de zorgtijd voor kinderen op zich ([Van den Brakel et al., 2020](#)). Ook blijft voltijd werken de dominante norm voor mannen. Zelfs in het 'deeltijdparadijs' Nederland werkt ongeveer 80 procent van de vaders met kinderen onder de 12 jaar voltijd (35 uur of meer) en heeft vaderschap weinig effect op de werktijden van mannen ([Zwier et al., 2024](#)¹⁷).

---

middels een aantal vragenlijstblokken in één peiling van de Enquête beroepsbevolking (EBB). Auteurs:

Auteur(s): Sebastian Alejandro Perez, Martijn Souren - Publicatiedatum: 15-4-2024 00:00.

¹⁴Bron: www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/04/10/bijlage-2-onderzoek-niet-gebruik-aanvullend-geboorteverlof ->

¹⁵ www.ru.nl/onderzoek/onderzoeksnieuws/actief-vaderschap-onder-druk-door-conservatieve-opvattingen - onderzoeksbericht. -> In het hedendaagse publieke discours en op sociale media wint een opmerkelijke trend terrein: de hernieuwde belangstelling voor 'traditionele' familiewaarden en gendernormen. Exemplarisch hiervoor is de opkomst van *tradwives* – vrouwen die het naoorlogse kostwinner- en huisvrouwmodel verheerlijken als de meest natuurlijke en vervullende levensstijl ([zie UVA nieuws, 2024](#)). Compleet met de bijbehorende jarenvijftig-esthetiek presenteren zij dit model als ideaal voor het moderne gezinsleven.

¹⁶ (1) [VerlofHub: overzicht | LinkedIn](#) > www.linkedin.com/company/verlofhub/

¹⁷ Bron: <https://www.academic.oup.com/sf/article/103/2/681/7689915>

De invoering van betaald partnerverlof (zes weken volledig betaald sinds 2020) en gedeeltelijk doorbetaald ouderschapsverlof (negen weken sinds 2022) heeft vaders meer mogelijkheden gegeven om in de eerste levensfase bij hun kinderen betrokken te zijn ([Rijksoverheid, 2022](#)¹⁸). Vergelijkbare regelingen zijn dankzij Europese richtlijnen in de gehele EU geïmplementeerd ([European Commission, z.d.](#)¹⁹). > “**Voltijd werken blijft de dominante norm voor mannen**”.

En de volgende constatering: ‘**Slechts de helft van de jonge vaders neemt het volledige geboorteverlof op**’.

Onderzoek bevestigt dat het opnemen van verlof de band tussen vaders en kinderen versterkt ([European Commission, z.d.](#); [Bünning, 2015](#)²⁰; [Petts & Knoester, 2018](#)). Toch neemt maar de helft van de jonge vaders het volledige geboorteverlof op, en slechts een derde maakt gebruik van enige vorm van ouderschapsverlof voordat het kind acht jaar is ([CBS, 2024](#)²¹; [Perez & Souren, 2024](#)²²).

Conclusie: “Vaders die actief betrokken waren bij de opvoeding onderhouden ook later hechtere banden met hun kinderen”.^{23,24}.

Verder verwijst ik het betreffende artikel.

- **Patrascentie > (Aanstaande) vaders en vaderschapontwikkeling:** bewustwording van vaderschap, de vaderidentiteit, van de vader-verantwoordelijkheid, van het belang van de positieve vaderrol, een maatschappelijke opdracht, een culturele bijstelling, op weg naar een vader-inclusieve pedagogische basis.

Vaderschapontwikkeling, de transitie naar vaderschap (patrascentie), kennisvergaring, vader-ervaring opdoen, support aan andere vaders vragen, contact met voorbeeldvaders (inspirerende voorbeelden, vaderfiguren), zicht krijgen op de invloed van je eigen vader (vaderfactor) > kortom: er komt nogal wat op je af als je vader gaat worden, als je net vader geworden bent en als je inmiddels vader-ervaring opgedaan hebt. Mogelijk met vallen en opstaan. Hoe

¹⁸ www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2022/08/02/tabel-verlofvormen-per-2-augustus-2022

¹⁹ https://www.employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/rights-work/labour-law/working-conditions/work-life-balance_en

²⁰ <https://www.academic.oup.com/esr/article-abstract/31/6/738/2404349?redirectedFrom=fulltext>

²¹ <https://www.longreads.cbs.nl/emancipatiemonitor-2024/werken-en-zorgen/>

²² www.cbs.nl/nl-nl/longread/aanvullende-statistische-diensten/2024/monitor-arbeid-zorg-en-kinderopvang-2023/4-gebruik-en-behoefte-ouderschapsverlof

²³ Bron: <https://www.link.springer.com/article/10.1007/s10567-021-00351-7> -> The Premise and Promise of Activation Parenting for Fathers: A Review and Integration of Extant Literature – door Julia Feldman & Daniël Shaw.

²⁴ <https://www.academic.oup.com/esr/article/36/1/1/5585822> > The Influence of Fathers and Mothers Equally Sharing Childcare Responsibilities on Children’s Cognitive Development from Early Childhood to School Age: An Overlooked Mechanism in the Intergenerational Transmission of (Dis)Advantages? – door Renske Keizer e.a.

overleef je de hectiek in deze zwangerschaps- en bevallingsperiode en in de postpartumfase?

Lees bij voorbeeld deze ervaring:

Jeroen van Luijk in een interview > vaderschapsontwikkeling/patrascentie: www.vader-verhalen.nl/jeroen-van-luijk-bevallingsstrauma/ > “Wat bedoeld was als een leuke 20-weken echo werd het begin van een traject vol onzekerheid, kansberekeningen en risicomangement. De bevalling was stormachtig en gespannen voor het medisch team aangezien de levensvatbaarheid onzeker was.”

Vaak genoeg stelt een vader het uit om zich goed voor te bereiden op het vaderschap. En toch is het belangrijk om tijd en energie te steken in een gedegen voorbereiding op je vaderschap:

- Samen, als ouders: uitwisseling van beleving en ervaringen, van uitdagingen en onbekendheden, bij het maken van een zwangerschaps- en een bevallingsplan, het bespreken van je (toekomst)verwachtingen en je wensen (waar hoop je op?), informatie verzamelen m.b.t. regelgeving (geboorte-aangifte) en verlofregelingen. Naamgeving aan het kind. Inrichting babykamer, aanschaf babyspullen, kraamfeest organiseren. Borstvoeding of flesvoeding? Wie doet wat wanneer (taakverdeling). Dagordening (middagslaapje; wie voedt 's nachts; slaapmanagement/afspraken)
- Persoonlijk als (aanstaande) vader:
  - . overleg met werkgever of wat te doen als je ZZP-er bent.
  - . Welke praktische zaken moeten er geregeld worden (geboorte-aangifte doen, bankrekening openen)
  - . Wat wil ik voor mijn kind betekenen (hoe vul jij jouw vaderrol in)?
  - . Papa-dag? Thuisblijfvader?
  - . Hoe ga je om met de stress bij je vrouw/partner > hormonen, herstel na bevalling of sectio, bij postpartumklachten, bij een huilbaby?
  - . Hoe zorg jij goed voor jouw eigen emotiehuishouding, eigen stressklachten, afleiding, copingmechanismen ontspanning, stressmanagement?
  - . Voor een gezonde balans: werk-/reistijd – aandacht voor gezin(sleden) – vrijetijdsbesteding/sport – rusttijd/slapen – boodschappen doen/klussen/taken.
- Jonathan Sacks heeft in zijn boek *'Moraal – waarom we haar nodig hebben en hoe we haar kunnen vinden'* (Sacks, 2020) een belangrijke intellectuele bijdrage geleverd aan een maatschappijkritische analyse. In een boeiend en lezenswaardig betoog gaat hij in op allerlei maatschappelijke ontwikkelingen en realiteiten. Thema's als eenzaamheid, markten zonder moraal, slachtofferschap, zingeving, onsociale media, de schandpaal in de maatschappij, de 'ik'-cultuur, de dood van de beschaving en het kwetsbare gezin. Ook de 'vaderloze maatschappij' komt naar voren (p.85). Hij besteedt uitgebreid aandacht aan het thema 'het kwetsbare gezin' (p.78-90). Als rabbijn stelt hij dat in het jodendom het gezin een toonaangevende waarde is. 'Sterke gezinnen scheppen weerbare gemeenschappen' (79). In een 'wij'-cultuur komen het belang van algemeen welzijn, van coöperatieve relaties, gedeelde identiteit en collectieve verantwoordelijkheid (p.81) naar voren. Anno 2020 groeien meer dan een miljoen kinderen op zonder enig contact met hun vader (p.82). Sachs signaleert hele gemeenschappen zonder volwassenen als rolmodel, zonder wie-dan-ook-om de tieners tot de orde te roepen. Deze gemeenschappen zijn lekken met onderwijsachterstanden, hoge werkloosheid, hoge

detentie- en geweldspercentages.

Sachs raakt in contact met kwetsbare jongeren die onder de reclassering vallen. Jongens, van rond de 18 jaar en allemaal afkomstig uit gebroken gezinnen waar misbruik had plaatsgevonden. “Toen ik met hen in gesprek probeerde te komen over hun jeugd reageerden ze afwerend, uit loyaliteit jegens hun familie. Daarom veranderde ik van tactiek en vroeg: ‘Op een dag zullen jullie kinderen hebben. Wat voor vader zouden jullie willen zijn?’ Toen begonnen ze te huilen. Ze zeiden dingen als: **“Ik zou geen vader zijn die zich er makkelijk van af maakt, maar ik zou ervoor zorgen dat er regels zijn en als kinderen me nodig hebben, zal ik er voor hen zijn. Altijd”**. Die opmerking raakte Jonathan Sacks diep! Een schrijnend voorbeeld van een vaderloze maatschappij, met grote destructieve gevolgen. Kunnen we de maatschappij ombuigen naar een vader-inclusieve, een vaderbetrokken cultuur. Vader-toewijding – daddycation! Juist in het belang van kinderen?

- *Over het thema ‘de vaderloze maatschappij’ valt natuurlijk meer te schrijven en te zeggen. Ik laat het even bij voorgaande kanttekeningen. Uiteindelijk gaat het om de vraag: ‘Hoe komen we tot een vader-inclusieve cultuur en tot een herwaardering van toegewijd vaderschap in onze maatschappij?’ Dit vraagt om meer onderzoek, om positieve vaderverhalen, om bundeling van ‘vaders-voor-vaders’-contacten, om een andere maatschappelijke kijkwijze, om visie-ontwikkeling in de bevordering van vaderparticipatie.*
- **Referenties/literatuur/documentatie/websites:**
  - Alderliesten, Arthur (red) (2024) *Mannen – onbedoelde zwangerschap en abortus* – Apeldoorn: Brevier – ISBN 978 94 0291 0568.
  - Anderson, Paul Thomas – filmmaker: *Boogie Nights (1997), Magnolia (1999), There Will Be Blood (2007)* ²⁵, *One Battle After Another (2025)*
  - Con, David (2021) Ontvadering: zegen en vloek? ²⁶ in: *Tijdschrift voor psychoanalyse* > www.tijdschriftvoorpsychoanalyse.nl/inhoud/tijdschrift_artikel/PA-27-1-13/Ontvadering-zegen-en-vloek
  - Bentsink, B. (2025) *Plotseling papa – als het vaderschap te vroeg komt* - Amsterdam: Alfabet Uitgevers – ISBN 978 90 213 4255 9 – 239 pp.
  - Gennep, F.O. van (1989) *De terugkeer van de verloren Vader – Een theologisch essay over vaderschap en macht in cultuur en christendom* – Baarn: Ten Have, 2^e druk) ISBN 9789025944183; 544 pp.
  - Güntzschel, Klaus (2017) *Vaders, waar zijn ze? Pleidooi voor vaderschap* – Zwolle: Uitg. Daniël; ISBN 978-90-79718-40-5. ²⁷

---

²⁵ Films over “kapotte gezinnen en falende vaders”. Vanuit de vraagstelling: wat gebeurt er met een samenleving waarin vaders verdwijnen uit het leven van hun kinderen?

²⁶ Verwijst naar: - De Dijn, H. (2014). *Vloeibare waarden: Politiek, zorg en onderwijs in de laatmoderne tijd*. Kalmthout: Pelckmans/Klement.

- Verhaeghe, P. (2011). De effecten van een neoliberale meritocratie op identiteit en onderlinge verhoudingen, *Oikos*, 56, 4-22.
- Verhaeghe, P. (2015). *Autoriteit*. Amsterdam/Antwerpen: De Bezige Bij.

²⁷ Klaus Güntzschel bespreekt op een bijzondere manier het belang van bijbels en betrokken vaderschap. Hij haalt Spreuken 1 t/m 9 naar voren: de wandelingen van Salomo met zijn zoon als momenten van onderwijzing en aanwijzing. Kerntekst in de Bijbel/Thora/Oude Testament is Maleachi 4:6 “Hij zal het hart van de vaders tot de kinderen terugbrengen, en het hart van de kinderen tot hun vaders ....”. Daar spreekt verbondenheid en relatie uit. Boeiend boek om te bestuderen. Ook nuttig om met een aantal vaders samen te bespreken en om ervaringen uit te wisselen. Bron:

www.bobderaadt.nl/documents/vaderkrachtcentraal/VaderKracht_Centraal_19.pdf - pag. 15.

- Hout, Michiel van (2025) Waar zijn de vaders? Deze films zijn spiegels; in: *Nederlands Dagblad – bijlage Gulliver*, pag. 9, 19 sept. 2025
- Mitscherlich, A. (1963) *Auf dem Weg zur vaterlosen Gesellschaft – Sociaal-psychologische verkenningen*; ISBN 9789060013182
- Koerselman, F. (2020) – *Ontvadering. Het einde van de vaderlijke autoriteit* – Amsterdam: Uitg. Prometheus Nieuw Licht; 94 pp. – ISBN 9789044642018.
- Ley, S. van der (2020) *Daddycation, toegewijd vader zijn* – Heerenveen: Uitg. Ark Media.
- NJI, nieuwsbrief jeugd, 23-20-2025: De impact van de manosphere – Utrecht: www.nji.nl/radicalisering/de-impact-van-de-manosphere?utm_medium=social-organisch ²⁸,
^{29, 30}
- Pool, J. & M. Santman (2023) *Binnenspiegel – De kracht van zelfkennis* - Uitg. Kokboekencentrum – ISBN 9789043540384.
- Poulter, Stephen B. (2006/2019, Ned. vert.) *De Vaderfactor. De invloed van je vader op je professionele en persoonlijke ontwikkeling* – Heeze: Circle Publishing – ISBN 978-90-77179-36-9; 284 pp. ³¹
- Raadt, B. de (2018) Huidhonger vraagt betrokken vaders. Vindplaats: https://www.bobderaadt.nl/documents/vaderschap/huidhonger_vraagt_om_betrokken_en_vaders.pdf -> verscheen in: *Vakblad Vroeg (juni) nr. 2-2018*, www.vakbladvroeg.nl
- Raadt, B. de (2025) *VaderFactor, webboek*: www.bobderaadt.nl/vaderfactor.php
- Raadt, B. de (2025) *Webboek Vaderschapskennis*; vindplaats: www.bobderaadt.nl/vaderschapskennis.php
- Raadt, B. de; G. Nobre, T. da Silva & A. van de Vijver (2025) Betrokken vaderschap. Een opdracht voor het sociaal werk (rubriek Achtergrond) – in: *Vakblad Sociaal Werk*, nr. 3 – juni; pag. 18-20 (p.1, ,3, 4) – ISSN 2468-7464; Uitg. BSL Media & Learning. Vindplaatsen: www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Betrokken_vaderschap_een_opdracht_voor_het_sociaal_werk.pdf - <https://doi.org/10.1007/s12459-025-2067-5>
- Raadt, Bob de (2025) *Er zijn wel degelijk boeken over vaderschap, en toch is er meer aandacht voor nodig*; in: *Nederlands Dagblad*, 30-08-2025, pag. 20, rubriek opinie&debat. ³²
- Raadt, Bob de (2025) Vindplaats: www.nd.nl/opinie/opinie/1283060/er-zijn-wel-degelijk-boeken-over-vaderschap-en-toch-is-er-mee
- Reijmerink, M., M. Soeters & J. van Wielink (2024) *Leiden vanuit mannelijke kracht – Mythes ontrafeld* – Heeze: Circle Publishing.

---

²⁸ Ook dit aspect hoort bij het thema ‘vaderloze maatschappij’. De zoektocht van m.n. jongens naar hun basisidentiteit en hoe dit identiteitsontwikkeling onder druk staat in onze maatschappij/cultuur – multiculti maatschappij.

²⁹ Citaat: “De term manosphere duikt de afgelopen jaren steeds vaker op in media en maatschappelijke discussies. Op deze pagina lees je wat de manosphere is. En welke impact die kan hebben op jongens?” “De manosphere (manosfeer in het Nederlands) is een verzamelnaam voor een online netwerk van websites, fora, sociale media-accounts en podcasts waarin mannelijkheid en de positie van mannen centraal staan. Deze beweging is actief op platformen zoals YouTube, TikTok, Reddit en X.

Binnen de manosphere delen mannen veel content over onderwerpen als gezondheid, zelfontwikkeling, daten, mannelijkheid, identiteit en carrière. Dit lijkt vaak onschuldige of zelfs motiverende content, gericht op het aanleren van discipline, zelfvertrouwen en verantwoordelijkheid. Jongeren kunnen zich aangetrokken voelen tot deze boodschap van persoonlijke groei, zeker als ze op zoek zijn naar richting of houvast.

³⁰ Zie ook het artikel n.a.v. ‘Adolescence’ (serie op Netflix) en vaderschap; in *Vaderschapskennis* > www.bobderaadt.nl/documents/vaderschapskennis/Fathers4Fathers_bericht_39.pdf pag. 8-12. Titel: ‘Adolescence’ en vaderschap: thema en discussie over de relatie vader & zoon. I

³¹ Recensie te vinden op: www.bobderaadt.nl/documents/vaderfactor/boekrecensie_de_vaderfactor.pdf

³² Vindplaats: www.bobderaadt.nl/documents/patrascentie/Boeken_over_vaderschap_artikel_ND_30-08-2025_versie_2.pdf

- Sacks, Jonathan (2020) *'Moraal – waarom we haar nodig hebben en hoe we haar kunnen vinden'* – Utrecht: Uitg. KokBoekencentrum; ISBN 978 90 435 3451 2 – 382 pp.
- Smit, J. de (2023) *Dagboek voor vaders – 40 overdenkingen* – Uitg. Great Life Publishing; ISBN 9789083356518.

- Steegers, Eric A.P., Annemarie Mulders, Yves Jacquemyn & Anjo Geluk (2023) *Gezond zwanger worden - Handboek preconceptiezorg* – Antwerpen/Apeldoorn: Uitg. Garant.

- Zwagerman, J. (2005) *Door eigen hand – Zelfmoord en de nabestaanden* – Amsterdam/Antwerpen: Uitg. De Arbeiderspers; 150 pp. – ISBN 978902950600

www.ouderschapsbox.nl

- www.cbs.nl/nl-nl/longread/aanvullende-statistische-diensten/2024/monitor-arbeid-zorg-en-kinderopvang-2023/5-gebruik-geboorteverlof

-

www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/04/10/bijlage-2-onderzoek-niet-gebruik-aanvullend-geboorteverlof

- <https://open.overheid.nl/documenten/e3211cf4-2d61-459e-9521-d885ff25de5a/file>

- www.ru.nl/onderzoek/onderzoeksnieuws/actief-vaderschap-onderdruk-door-conservatieve-opvattingen

- www.vader-verhalen.nl/ervaringen-vaders-geboortetrauma/

- www.thefatherimpact.nl >

- www.thefathersimpact.nl/the-father-s-academy > Voor vaders die willen groeien, herstellen en sterker in hun vaderschap willen staan

The Father's Academy

In The Father's Academy krijg je als vader begeleiding op de thema's die écht raken: boosheid, verdriet, onmacht, relatiebreuk of oud zeer dat nog meespeelt in het heden.

- www.thefathersimpact.nl/trainingen-voor-professionals#OuderschapeWerkbalans > Steeds meer werknemers ervaren spanning door ouderschap of een scheiding. Dit beïnvloedt niet alleen henzelf, maar ook het team en de werkvloer. In deze training leer je hoe je ouders beter kunt ondersteunen met erkenning van omgangsregelingen en flexibel beleid.
- *Deze training geeft inzicht in:*
- *Effectief omgaan met de combinatie van werk en ouderschap*
- *Communicatie verbeteren binnen het team en met medewerkers*
- *Beleidsmatige aandacht voor medewerkers met complexe thuissituaties*
- *Balans creëren tussen organisatiebelangen en persoonlijke omstandigheden*
- Er-Mei Chen e.a. (2017)

www.pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC5282438 > Effects of Father-Neonate Skin-to-skin Contact on Attachment: A Randonomized

5. Uit: Vaderschapskennis, nov. 2025, nr. 46, 4^e

jaargang, pagina: 11.

o **Patrascentie:**

- www.ouderkennis.nl/van-partner-naar-vader/ > Hoe ervaren mannen de overgang naar ouderschap? Een groot [reviewonderzoek](#) analyseerde 37 studies over het welzijn van vaders in deze fase. Vaders blijken zich vaak verloren te voelen, zijn onzeker en krijgen weinig ondersteuning. Dit kan hun mentale gezondheid flink onder druk zetten.

Terugkerende thema's:

- Relatie onder druk
- Identiteitscrisis
- Buitengesloten in de zorg
- "Ik moet dit zelf oplossen"
- Behoeftte aan erkenning en verbinding

o

- www.bmjopen.bmj.com/content/14/11/e078386 > Exploration of fathers' mental health and well-being concerns during the transition to fatherhood, and paternal perinatal support: scoping review, door: AE Watkins e.a. - [Volume 14, Issue 11](#)

6. Uit: Vaderschapskennis, december 2025, nr. 47 – pag. 7.

Patrascentie:

---

³³ **Abstract**

This study examines how skin-to-skin contact between father and newborn affects the attachment relationship. A randomized controlled trial was conducted at a regional teaching hospital and a maternity clinic in northern Taiwan. The study recruited 83 first-time fathers aged 20 years or older. By block randomization, participants were allocated to an experimental ($n = 41$) or a control ($n = 42$) group. With the exception of skin-to-skin contact (SSC), participants from each group received the same standard care. Both groups also received an *Early Childcare for Fathers* nursing pamphlet. During the first three days postpartum, the intervention group members were provided a daily SSC intervention with their respective infants. Each intervention session lasted at least 15 minutes in length. The outcome measure was the Father-Child Attachment Scale (FCAS). After adjusting for demographic data, the changes to the mean FCAS were found to be significantly higher in the intervention group than in the control group. We recommend that nurses and midwives use instructional leaflets and demonstrations during postpartum hospitalization, encouraging new fathers to take an active role in caring for their newborn in order to enhance father-neonate interactions and establish parental confidence. This trial is registered with clinical trial registration number [NCT02886767](#).

³⁴ Zie ook op LinkedIn, bij Emily Little PhD, 25-10-2025 > verwijzing naar bovenstaande studie en 'abstract' met een getekend, geïllustreerd verhaal: RCT testing skin-to-skin care with new .... 7 pag's > 'Attachment is built (not born) And Dads can build it too' – RCT evidence – Mythbuster study! 'Vaders die hun baby's slechts 3 dagen op de blote borst hielden, rapporteerden: sterkere bevestiging, meer zelfvertrouwen en een diepere verbinding. Huid-op-huidcontact activeert oxytocine, hetzelfde hormoon dat zorginstincten voedt, stress reguleert en emotionele afstemming versterkt'.

- www.thefathersimpact.nl/nieuwsbrief (2) > “Onze nieuwsbrief brengt verhalen en inzichten over scheiding en ouderschap samen. Je leest over herkenbare situaties uit het leven van ouders, co-ouderschap in de praktijk en wat kinderen écht nodig hebben wanneer hun gezin verandert. Daarnaast delen we praktische tips en informatie die helpen om met vertrouwen keuzes te maken, voor jezelf en voor je kinderen”.
- www.oudersvanu.nl/voor-ouders/onderzoek-mannen-moeite-vaderschap~5d0fe33 > Onderzoek: veel mannen hebben moeite met overgang naar het vaderschap. De verwachtingen, nieuwe rol en emoties kunnen overweldigend zijn. De onderzoekers keken naar 37 studies uit een totaal van 2475, uitgevoerd in onder andere het Verenigd Koninkrijk, Europa, Australië, Azië, Noord-Amerika en het Midden-Oosten. In deze studies werden 646 vaders geïnterviewd of betrokken bij focusgroepen, en vulden 1005 vaders online vragenlijsten in. Dertig van de studies gingen specifiek over de mentale gezondheid van vaders in de periode rondom de bevalling, terwijl de andere zich richtten op hun ervaringen met prenatale cursussen, ondersteunende programma's en telefonische hulplijnen.³⁵
- *Exploration of fathers' mental health and well-being concerns during the transition to fatherhood, and paternal perinatal support: scoping review.* Door o.a.: Ashleigh Elizabeth Watkins. -> **Results** 37 qualitative studies were included: UK (n=11), Europe (n=9), Australia (n=7) and Asia (n=6), USA (n=1), Canada (n=1) and the Middle East (n=2). Quality appraisal scores were moderate to high (5–10). Four analytical themes and eight subthemes were generated: (1) diminished partner relationship, (2) provider or protector? Multiplicity of fatherhood identification, (3) forgotten entity within the perinatal experience and (4) "I try to battle it myself," masculine ideals within fatherhood. The findings highlighted that fathers found the transition to be difficult, compounded by insecurity within their role as both partner and father. Fathers found a paucity of paternally focused support and antenatal programmes, not addressing fathers' needs within the transition. **Conclusions** The many concerns and challenges highlighted in the review demonstrate the importance of understanding the negative impact of the transition on fathers' mental health and well-being. There is a need for greater attention to fathers' experiences of paternal perinatal support and programmes through research and practise to inform future interventional development.

---

³⁵ Verwijzing naar: www.bmjopen.bmj.com/content/14/11/e078386 > *Exploration of fathers' mental health and well-being concerns during the transition to fatherhood, and paternal perinatal support: scoping review.* Door o.a.: Ashleigh Elizabeth Watkins